

Yttrande från Folkhögskolornas studeranderättsliga råd

Bakgrund

En deltagare på Åsa folkhögskola har den 27 april 2022 anmält skolan till Folkhögskolornas studeranderättsliga råd (FSR). Anmälan gäller skolans hantering av klagomål samt brist på deltagarinflytande.

Anmälarens redogörelse

I anmälan beskriver deltagaren upplevelser av kränkande särbehandling och trakasserier som inträffade vid interaktioner med främst en av lärarna på skolan. Anmälaren beskriver att engagemanget i frågan från rektor och berörd lärare var otillräckligt, vilket skapade en bristfällig kommunikation. I möten mellan rektor, berörda lärare och anmälare menar anmälaren att rektorn och berörd lärare instämmer i stora delar av anmälarens kritik som gäller brister vid kursens genomförande samt vid lärares pedagogiska metoder. Anmälaren och rektorn bestämde tillsammans att skapa en plan för återvändande till kursen, för att kunna avgöra om anmälaren kommer känna sig trygg med upplägget framöver. Enligt Anmälaren ändrade sig sedan rektorn och ville först säkerställa att anmälaren skulle gå kvar på kursen innan de upprättade en plan för återgången. Anmälaren var inte beredd att börja på skolan igen innan den gemensamma planen fanns på plats. Anmälaren menar utifrån detta att skolan dels brister i deltagarinflytandet då hen inte upplever sig ha kunnat påverka sin vistelse på skolan tillräckligt, och dels brister i klagomålshanteringen då skolan inte har tagit ansvar i enlighet med den studeranderättsliga standarden i samband med anmälarens klagomål om trakasserier.

Anmälaren skickade in klagomål och anmälan till rektorn, vilket därefter skickades vidare till skolans styrelse. Styrelsen beslutade den 30 maj 2022 att ställa sig bakom skolans hantering av ärendet.

Åsa folkhögskolas redogörelse

Av skolans redogörelse framgår att rektorn har haft en dialog med anmälaren om trakasserier från berörda lärare och att de tillsammans bokade in möten för att kunna lösa situationen, vilket enligt rektorn är

en del av skolans utredning av ärendet. Rektorn beskriver att anmälaren har fått utrymme att framföra kritik och ha inverkan på förändringar inom kursen, och att anmälaren också har tagit ansvar över sin egen del av konflikten. Rektorn menar att anmälaren först skulle återkomma med besked om att fortsätta kursen eller ej och att de därefter skulle lägga upp en plan om återvändande. Rektorn anser att skolan i huvudsak har hanterat ärendet i enlighet med den studeranderättsliga standarden och rutinen vid klagomålshantering. Enligt rektorn hade anmälaren och rektorn dock gemensamt kommit överens om att frångå kravet i den studeranderättsliga standarden om ett dokumenterat slutligt ställningstagande från rektorn som ska delges deltagaren.

Angående kursen skriver rektorn i utlåtandet att det pedagogiska förhållningssättet som läraren hade under kursen var tydligt informerat om innan kursstart och att dessa metoder tidigare inte har kritiserats. Rektorn framför också att kurserna kommer att utvärderas och att skolan tar till sig kritiken. Berörd lärare bad även om ursäkt under mötet med anmälaren.

Nämnden för kultur, utbildning och friluftsverksamhet vid Region Sörmland har den 30 maj 2022 behandlat ärendet och tagit del av anmälan samt underlag från rektorn. Nämnden menade att skolan i stort har följt den studeranderättsliga standarden och såg inte ett behov av att ytterligare åtgärder behöver vidtas i ärendet.

Anmälares synpunkter på skolans redogörelse

Anmälaren har beretts tillfälle att kommentera skolans underlag och vidhåller sin uppfattning. Deltagaren anser att skolan har brutit mot den studeranderättsliga standarden avseende konflikthantering, klagomålshantering och deltagarinflytande. Anmälaren delar inte rektorns uppfattning att de skulle ha kommit överens om att frångå kravet på det skriftliga ställningstagandet.

Folkhögskolans studeranderättsliga regelverk

FSR utreder om hantering och aktuella beslut fattats i enlighet med folkhögskolans regelverk. Detta ärende rör två delar av skolans studeranderättsliga standard: konflikthantering och deltagarinflytande.

Det framgår av den studeranderättsliga standarden att skolan också ska följa rutinen ”Hantering av klagomål inom folkhögskolornas verksamhet”. Hanteringsordningen för klagomål innehåller skiljer sig

marginellt från utgångspunkterna utgångspunkter för konflikthantering som framgår av skolans studeranderättsliga standard. Av skolans studeranderättsliga standard framgår att deltagare i första hand ska kontakta sin mentor och sedan studierektor/ rektor vid konflikt eller missnöje inom studiesituationen. Rektorn ska sedan skyndsamt utföra en utredning om klagomål som framförts av skolans deltagare. Därefter står: ”Om du inte är nöjd med rektors beslut kommer han att föra en dialog med förvaltningschefen före slutligt ställningstagande. Resultatet dokumenteras och du informeras om rektors ställningstagande”.

Avseende deltagarinflytande framhålls i den studeranderättsliga standarden att deltagaren har utrymme att påverka sin studiesituation genom engagemang, utvärdering och intresseråd, men även vid mentorstid och skolråd: ”Vi tycker att det är viktigt att du som deltagare har stor möjlighet att påverka din vistelse på skolan. Deltagarinflytande sker via mentorstid varje vecka och skolråd varannan vecka där klassens synpunkter tas upp och diskuteras.”

Bedömning

FSR bedömer att skolan har visat vissa brister i efterlevnaden av den studeranderättsliga standarden avseende konflikt- och klagomålshantering. Anmälaren fick varken tillgång till rektorns beslut efter skolans utredning av konflikten eller ett dokumenterat ställningstagande från rektorn. Det är enligt FSR:s uppfattning dessutom otydligt utifrån skolans underlag hur utredningen av konflikten har genomförts, utöver att uppföljande samtal har förts med anmälaren. Det har i utredningen inte framkommit information som entydigt visar att skolans hantering av ärendet har varit inriktad på att lösa den uppstådda konflikten. Rektorn har formulerat ett utlåtande som skickats till styrelsen samt till anmälaren för kännedom. Det framgick därmed otydligt för anmälaren att detta utlåtande var ett sådant ställningstagande som beskrivs i standarden. FSR anser därför att Åsa folkhögskola har brustit i tydlighet och kommunikation gentemot anmälaren.

Rektorn skriver i underlaget att skolan i överenskommelse med anmälaren har frångått kravet på det skriftliga ställningstagandet i den studeranderättsliga standarden, en uppfattning som anmälaren inte delar. FSR vill understryka att det är av stor vikt att utredning, beslut, ställningstagande och eventuella avvikelser från den studeranderättsliga

standarden dokumenteras för att kunna styrka vad rektor och anmälare tillsammans har kommit överens om i ärendet. FSR är kritiska till att skolan har frångått sin studeranderättsliga standard, utan att detta har dokumenterats.

FSR betonar vikten av att skolan ger plats för deltagares inflytande över sin egen studiesituation. En förutsättning för deltagarinflytande och deltagarnas upplevelse av möjlighet till inflytande, är att det finns korrekt information om utbildningen och om hur skolan definierar deltagarinflytande. Det har inte framkommit underlag i utredningen som ger en fullständig bild av detta för den aktuella utbildningen. FSR kan dock konstatera att anmälnaren, trots de insatser skolan har genomfört för att lösa situationen, anser att hen inte har fått vara med och påverka sin situation som önskat vid ett eventuellt återvändande till skolan. FSR vill därför än en gång påpeka behovet av tydlig kommunikation och att dokumentera överenskommelser mellan skolan och deltagaren för att undvika missförstånd.

Rekommendationer

FSR rekommenderar Åsa folkhögskola att:

- Följa sin studeranderättsliga standard avseende klagomålshantering och konflikthantering.
- Förtydliga rutiner för kommunikation och dokumentation gentemot deltagare.

Detta yttrande har beslutats av Linda Stridsberg (ordförande), Gunnar Danielsson (RIO), samt Lars-Håkan Bild och Erik Isaksson (studeranderepresentanter). Närvarande vid mötet var Christian Edling (vice ordförande). Föredragande har varit Alma Norström Wiklund (Folkbildningsrådet).

För Folkhögskolornas studeranderättsliga råd

Linda Stridsberg

Alma Norström Wiklund